

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 6Tdo/37/2019
Identifikačné číslo spisu: 4617010111
Dátum vydania rozhodnutia: 10.06.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Gabriela Šimonová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:4617010111.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Gabriely Šimonovej a sudcov JUDr. Štefana Micháliku a JUDr. Patrika Príbelského, PhD., v trestnej veci obvineného D. C. pre pokračovací zločin krádeže podľa § 212 ods. 1, ods. 3 písm. b), ods. 4 písm. b) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. f) Trestného zákona, na neverejnom zasadnutí konanom 10. júna 2020 v Bratislave o dovolaní obvineného proti uzneseniu Krajského súdu v Nitre z 10. decembra 2018, sp. zn. 1To/96/2018, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Tr. por. dovolanie obvineného D. C. sa o d m i e t a .

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Topoľčany z 19. septembra 2018, sp. zn. 2T/31/2017, bol obvinený D. C. uznaný za vinného zo spáchania pokračovacieho zločinu krádeže podľa § 212 ods. 1, ods. 3 písm. b), ods. 4 písm. b) Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. f) Tr. zák., a to na tom skutkovom základe, že

hoci bol za prečin krádeže podľa § 212 ods. 2 písm. a) Trestného zákona odsúdený rozsudkom Okresného súdu Nitra, sp. zn. 1T/20/2014, zo dňa 18. júna 2015, právoplatným dňa 18. júna 2015,

1. dňa 02. augusta 2016 v čase okolo 13.15 hod. v obci P., v predajni K., odcudzil 24 ks škatuliek cigariet rôznych značiek tým spôsobom, že si v predajni do nákupného košíka naložil rôzny tovar a po nablokovaní do pokladne predavačky uviedol, že si v aute zabudol peňaženku a odišiel von z predajne, avšak aj s odcudzenými cigaretami, ktoré si predtým pri pokladni vypýtal od predavačky a počas blokovania nepozorovane vložil do svojho batohu a do predajne sa už nevrátil, čím poškodenej K., so sídlom A., IČO: XXXXXXXX spôsobil škodu vo výške 75,80 Eur,

2. dňa 05. augusta 2016 v čase okolo 15.25 hod. v obci L. v predajni potravín odcudzil 20 ks škatuliek cigariet rôznych značiek tým spôsobom, že si v predajni do nákupného košíka naložil rôzny tovar a po nablokovaní do poklade predavačky uviedol, že si v aute zabudol peňaženku a odišiel von z predajne, avšak aj s odcudzenými cigaretami, ktoré si predtým pri pokladni vypýtal od predavačky a počas blokovania vložil do svojho batohu, a do predajne sa už nevrátil, čím tak poškodenej J. Q. U. s miestom

podnikania L., IČO: XXXXXXXX, spôsobil škodu vo výške 62,-Eur,

3. dňa 05. augusta 2016 v čase okolo 13.52 hod. v obci L., miestna časť F. L., U., v predajni K., odcudzil 20 škatuliek cigariet rôznych značiek tým spôsobom, že si v predajni do nákupného košíka naložil rôzny tovar a po nablokovaní do pokladne predavačky uviedol, že si v aute zabudol peňaženku a odišiel von z predajne, avšak aj s odcudzenými cigaretami, ktoré si predtým pri pokladni vypýtal od predavačky a počas blokovania nepozorovane vložil do svojho batohu a do predajne sa už nevrátil, čím poškodenej B., so sídlom M., IČO: XXXXXXXX spôsobil škodu vo výške 63,-Eur,

4. dňa 08. augusta 2016 v čase okolo 15.00 hod. v obci U., ul. X. L. XXX, v predajni K., odcudzil 22 ks škatuliek cigariet rôznych značiek tým spôsobom, že si v predajni do nákupného košíka naložil rôzny tovar a po nablokovaní do pokladne predavačky uviedol, že si v aute zabudol peňaženku a odišiel von z predajne, avšak aj s odcudzenými cigaretami, ktoré si predtým pri pokladni vypýtal od predavačky a počas blokovania nepozorovane vložil do svojho batohu a do predajne sa už nevrátil, čím poškodenej K., so sídlom A., IČO: XXXXXXXX spôsobil škodu vo výške 81,40 Eur.

Za to bol obvinenému D. C. uložený podľa § 212 ods. 4 Tr. zák., za zistenej poľahčujúcej okolnosti podľa § 36 písm. l) Tr. zák., zistenej prítlačujúcej okolnosti podľa § 37 písm. m) Tr. zák., postupom podľa § 38 ods. 2 Tr. nepodmienečný trest odňatia slobody vo výmere 3 (tri) roky. Podľa § 48 ods. 2 písm. b) Tr. zák. súd obvineného na výkon trestu odňatia slobody zaradil do ústavu so stredným stupňom stráženia. Podľa § 287 ods. 1 Tr. por. súd uložil obvinenému povinnosť nahradiť spôsobenú škodu poškodeným : K. P. IČO: XX XXX XXX vo výške 157,20 Eur, J. Q. U., XXX XX L. XXX, IČO: XXXXXXXX vo výške 62,-Eur, K., W., IČO: XX XXX XXX vo výške 63,-Eur.

Proti tomuto rozsudku podali odvolania obvinený D. C. i prokurátorka Okresnej prokuratúry Topoľčany. Krajský súd v Nitre o nich rozsudkom z 10. decembra 2018, sp. zn. 1To/96/2018, tak rozhodol, že I. podľa § 321 ods. 1 písm. b), písm. d), ods. 2 Tr. por. zrušil napadnutý rozsudok vo výroku o treste. Podľa § 322 ods. 3 obvinenému D. C. uložil podľa § 212 ods. 4 Tr. zák., postupom podľa § 38 ods. 2, ods. 4 Tr. zák., pri zistenej prítlačujúcej okolnosti podľa § 37 písm. m) Tr. zák., trest odňatia slobody vo výmere 6 (šesť) rokov. Podľa § 48 ods. 2 písm. b) Tr. zák., bol na výkon trestu odňatia slobody zaradený do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia. II. Podľa § 316 ods. 1 Tr. por. odvolanie obvineného D. C. zamietol, pretože bolo podané oneskorene.

Obvinený D. C. podal prostredníctvom obhajcu JUDr. Petra Marka dovolanie smerujúce proti naposledy zmienenému rozhodnutiu odvolacieho súdu z 10. decembra 2018, sp. zn. 1To/96/2018. Ako dovolací dôvod uplatnil ten podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por.

V súvislosti s uplatneným dovolacím dôvodom podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. obvinený D. C. predovšetkým namietal nepriznanie poľahčujúcej okolnosti podľa § 36 písm. l) Tr. zák. zo strany Krajského súdu v Nitre. Dostatočne vyjadril priznanie sa k spáchaniu trestného činu a dostatočným spôsobom ho aj úprimne oľutoval. Ďalej namietal, že jeho konaním opísaným v napadnutých rozhodnutiach súdov v žiadnom prípade nedošlo k naplneniu skutkovej podstaty § 212 ods. 4 písm. b) Tr. zák. s prihliadnutím na § 138 písm. f) Tr. zák. t. j., že konania ktoré zakladá skutkovú podstatu trestného činu krádeže podľa § 212 ods. 1, ods. 3 písm. b) Tr. zák. sa nedopustil za použitia ľsti. Z vykonaného dokazovania neboli produkované také dôkazy, ktoré by nasvedčovali, že nejaký omyl vyvolal, resp., že by použil úskok.

Záverom žiadal dovolací súd, aby o dovolaní rozhodol v jeho prospech a vyslovil, že v jeho trestnej veci bol porušený zákon a zrušil rozsudok Krajského súdu Nitra, č. k. 1T 96/2018, zo dňa 10. decembra 2018, a tomuto prikázal, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

K podanému dovolaniu obvineného D. C. sa vyjadrila prokurátorka Okresnej prokuratúry Topoľčany v tom smere, že uviedla, že sa plne stotožňuje s právoplatným rozhodnutím Krajského súdu v Nitre ako i Okresného súdu Topoľčany. Je toho názoru, že v predmetnom konaní nebolo zásadným spôsobom

porušené právo na obhajobu a rozhodnutie je založené na správnom posúdení zisteného skutku, rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré boli súdom vykonané zákonným spôsobom. Prokurátorka navrhla dovolaciemu súdu, aby dovolanie obvineného D. C. odmietol podľa § 382 písm. c) Tr. por.

Najvyšší súd ako dovolací súd (§ 377 Tr. por.) pred vydaním rozhodnutia o dovolaní obvineného skúmal procesné podmienky pre jeho podanie a zistil, že dovolanie bolo podané proti prípustnému rozhodnutiu [§ 368 ods. 1, ods. 2 písm. h) Tr. por. a § 566 ods. 3 Tr. por.], osobou oprávnenou na jeho podanie [§ 369 ods. 2 písm. b) Tr. por.], prostredníctvom obhajcu (§ 373 ods. 1 Tr. por.), v zákonnej lehote (§ 370 ods. 1 Tr. por.), na príslušnom súde (§ 370 ods. 3 Tr. por.), že spĺňa obligatórne obsahové náležitosti (§ 374 ods. 1, ods. 2 Tr. por.) a tiež, že obvinený pred jeho podaním využil svoje právo podať riadny opravný prostriedok, o ktorom bolo rozhodnuté (§ 372 ods. 1 Tr. por.).

Najvyšší súd následne na neverejnom zasadnutí podľa § 381 Tr. por. zistil, že podané dovolanie nie je dôvodné a podľa § 382 písm. c) Tr. por. ho odmietol, keďže je zrejmé, že dôvody dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) a písm. i) Tr. por. nie sú splnené.

Dovolací súd úvodom pripomína, že dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok. Nielen z označenia tohto opravného prostriedku ako mimoriadneho, ale predovšetkým zo samotnej úpravy dovolania v Trestnom poriadku je zrejmé, že dovolanie nie je určené k náprave akýchkoľvek pochybení súdov, ale len tých najzávažnejších, mimoriadnych, procesných a hmotnoprávných chýb. Tie sú ako dovolacie dôvody taxatívne uvedené v ustanovení § 371 ods. 1 Tr. por., pričom v porovnaní s dôvodmi zakotvenými v Trestnom poriadku pre zrušenie rozsudku v odvolacom konaní sú koncipované podstatne užšie.

Dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktorým bola vec právoplatne skončená. Predstavuje tak výnimočný prielom do inštitútu právoplatnosti, ktorý je dôležitou zárukou stability právnych vzťahov a právnej istoty. Preto sú možnosti podania dovolania, vrátane dovolacích dôvodov, striktné obmedzené, aby sa širokým uplatnením tohto mimoriadneho opravného prostriedku nezakladala ďalšia riadna opravná inštancia a dovolanie nebolo chápané len ako „ďalšie“ odvolanie.

Čo sa týka viazanosti dovolacieho súdu dôvodmi dovolania, ktoré sú v ňom uvedené v zmysle § 385 ods. 1 Tr. por., k tomu treba poznamenať, že táto sa týka vymedzenia chýb napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré mu predchádzalo (§ 374 ods. 1 Tr. por.) a nie právnych dôvodov dovolania uvedených v ňom v súlade s § 374 ods. 2 Tr. por. z hľadiska ich hodnotenia podľa § 371 Tr. por. Teda zjednodušene povedané, podstatné sú vecné argumenty uplatnené dovolateľom a nie ich subsumpcia (podradenie) pod konkrétne ustanovenia § 371 Tr. por.

Z toho potom vyplýva, že v prípade, ak chybám vytykáaným v dovolaní v zmysle § 374 ods. 1 Tr. por. nezodpovedá dovolateľom označený dôvod dovolania podľa § 371 Tr. por. a ani iný dôvod dovolania uvedený v tomto (naposledy uvedenom) ustanovení, dovolací súd dovolanie odmietne podľa § 382 písm. c) Tr. por., alebo zamietne podľa § 392 ods. 1 Tr. por. bez toho, aby zisťoval inú chybu napadnutého rozhodnutia alebo konania, ktorá by zodpovedala právnemu dôvodu dovolania označenému dovolateľom v zmysle § 374 ods. 2 Tr. por.

Ak ale dovolací súd zistí chybu rozhodnutia alebo konania, vecne špecifikovanú dovolateľom podľa § 374 ods. 1 Tr. por., ktorej pri jej správnej právnej (procesnej) kvalifikácii zodpovedá iný právne uplatniteľný dôvod dovolania, než ktorý dovolateľ uviedol v dovolaní v zmysle § 374 ods. 2 Tr. por., dovolací súd dovolaniu vyhovie postupom podľa § 386 a nasledujúcich ustanovení Trestného poriadku a zistenú chybu vo výroku svojho rozsudku podradí pod dovolací dôvod zodpovedajúci zákonu (viď k tomu bližšie uznesenie najvyššieho súdu zo 16. augusta 2011, sp. zn. 2 Tdo 30/2011, publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 120/2012).

V prvom rade je potrebné poukázať na to, že hoci odvolanie obvineného D. C. bolo zamietnuté rozsudkom Krajského súdu v Nitre z 10. decembra 2018, sp. zn. 1To/96/2018, pretože bolo podané

oneskorene, najvyšší súd rešpektujúc druhú vetu ustanovenia § 372 ods. 1 Tr. por., podľa ktorej obvinený a osoby uvedené v § 369 ods. 5 <. môžu podať dovolanie aj vtedy, ak riadny opravný prostriedok podal prokurátor alebo poškodený a odvolací súd rozhodol v neprospech obvineného, sa dovolaním zmieneného obvineného náležite zaoberal.

Podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. dovolanie možno podať, ak zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu.

Vo všeobecnosti ku dovolaciemu dôvodu ustanovenia § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. najvyšší súd poukazuje na to, že právo na obhajobu je jedným zo základných charakteristík spravodlivého procesu a je potrebné ho chápať ako vytvorenie podmienok pre plné uplatnenie procesných práv obvineného a jeho obhajcu.

Tento dôvod môže byť naplnený len v takom prípade, ak zistené porušenie práva na obhajobu bolo zásadné (teda nie akékoľvek, resp. nie každé porušenie práva obvineného na obhajobu zakladá daný dovolací dôvod). V danej spojitosti najvyšší súd zdôrazňuje, že pod zásadným porušením práva na obhajobu možno rozumieť stav, ak došlo v trestnom konaní k pochybeniu, ktoré malo, resp. mohlo mať vplyv na konečný výsledok tohto konania.

Pri posudzovaní, či bolo zásadným spôsobom porušené právo obvineného na obhajobu, sú dôležité konkrétne okolnosti prípadu, ktoré je potrebné vyhodnotiť individuálne ako i vo vzájomných súvislostiach.

Konkrétne ku dovolacej námietke subsumovanej pod dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por., týkajúcej sa nepriznania poľahčujúcej okolnosti podľa § 36 písm. l) Tr. zák. odvolacím súdom, najvyšší súd konštatuje, že namietané zo strany obvineného v danej veci nepredstavuje porušenie jeho práva na obhajobu zásadným spôsobom v zmysle uplatneného dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por.

Krajský súd v Nitre rozsudkom z 10. decembra 2018, sp. zn. 1To/96/2018, na rozdiel od súdu prvého stupňa obvinenému D. C. nepriznal poľahčujúcu podľa § 36 písm. l) Tr. zák., nakoľko mal za to, že obvinený v priebehu trestného stíhania, i v odvolacom konaní, nepriznal spáchanie trestnej činnosti v celom rozsahu, lebo si ju tak nepamätal. Vo vzťahu ku trestnej činnosti, pre ktorú bol v tejto veci obžalovaný, je navyše špeciálnym recidivistom. So závermi odvolacieho súdu najvyšší súd súhlasí.

Dovolací súd dáva v tejto súvislosti primerane do pozornosti stanovisko trestnoprávneho kolégia najvyššieho súdu publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a súdov Slovenskej republiky pod č. 44/2017, v zmysle ktorého poľahčujúca okolnosť podľa § 36 písm. l) Tr. zák. predpokladá okrem priznania sa páchatel'a aj úprimné oľutovanie trestného činu. Či k takému oľutovania došlo, je potrebné posúdiť podľa konkrétnych okolností prípadu, vrátane procesných prejavov páchatel'a (procesne ako obžalovaného), a to najmä pri využití práva záverečnej reči a posledného slova, na čo správne poukázal aj Krajský súd v Nitre.

Dovolací súd na tomto mieste zároveň dôvodí, že hodnotenie dôkazov spôsobom, ktorý nezodpovedá predstavám obvineného, nepredstavuje porušenie jeho práva na obhajobu zásadným spôsobom v zmysle uplatneného dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. Jedná sa o skrytú formu vyjadrenia záujmu obvineného, aby boli vykonané dôkazy vyhodnotené v jeho prospech.

Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. tak nie je splnený.

Obvinený v podanom dovolaní ďalej namietal právnu kvalifikáciu konania kladeného mu za vinu. Z vykonaného dokazovania nemalo vyplývať, že by sa svojho konania dopustil za použitia ľsti. Touto námietkou by sa najvyšší súd mohol zaoberať jedine pod dovolacím dôvodom podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por.

Čo sa týka dovolacieho dôvodu § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať, ani meniť.

Ako z uvedeného ustanovenia, tak aj z inštitútu dovolania je zrejmé, že trestné konanie je v zásade dvojinštančné. Dovolací súd je teda viazaný zisteným skutkovým stavom veci tak, ako ho ustálili súdy nižšej inštancie. Rovnako nie je oprávnený ani posudzovať spôsob hodnotenia dôkazov a závery, ktoré z dokazovania súdy vyvodili a ktoré sú podkladom pre zistenie skutkového stavu.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. je potrebné taktiež uviesť, že pri posudzovaní oprávnenosti tvrdenia o existencii tohto dovolacieho dôvodu je dovolací súd vždy viazaný konečným skutkovým zistením, ktoré vo veci urobili súdy prvého a druhého stupňa, teda dôvodom dovolania nemôžu byť nesprávne skutkové zistenia. Dovolací súd skutkové zistenia urobené súdmi prvého a druhého stupňa nemôže ani meniť, ani dopĺňať (to neplatí len pre dovolanie ministra spravodlivosti podané podľa § 371 ods. 3 Tr. por.). Povedané inými slovami, vo vzťahu ku skutkovému stavu zistenému súdmi prvého prípadne druhého stupňa, vyjadrenému v tzv. skutkovej vete výroku, môže obvinený v dovolaní uplatňovať len námietky právneho charakteru, no nikdy nie námietky skutkové.

Za skutkové sa pritom považujú tie námietky, ktoré smerujú proti skutkovým zisteniam súdov, proti rozsahu vykonaného dokazovania, prípadne proti hodnoteniu dôkazov súdmi oboch stupňov. Dovolací súd nemôže posudzovať správnosť a úplnosť skutkových zistení aj preto, že nie je oprávnený bez ďalšieho prehodnocovať vykonané dôkazy bez toho, aby ich mohol v konaní o dovolaní sám vykonávať (dokazovanie tu právna úprava pripúšťa len celkom výnimočne a v značne obmedzenom rozsahu, keď môže byť zamerané výlučne na to, aby mohlo byť rozhodnuté o dovolaní - vid' § 379 ods. 2 Tr. por.). Ťažisko dokazovania je v konaní pred súdom prvého stupňa a jeho skutkové závery môže dopĺňovať, alebo korigovať len odvolací súd (v zmysle druhej vety § 317 ods. 1 Tr. por. však nie obligatórne). Dovolací súd nie je možné chápať ako tretiu „odvolaciu“ inštanciu zameranú k preskúmaniu rozhodnutí súdu druhého stupňa.

Z kontextu vyššie uvedeného je potom zrejmé, že tvrdenia obvineného D. C., ktoré smerovali len k nesprávnosti a neúplnosti skutkových zistení, rozsahu dokazovania a hodnoteniu dôkazov, stoja zjavne mimo uplatnený dovolací dôvod § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. ako i akéhokoľvek iného uplatniteľného dovolacieho dôvodu, a preto sa nimi nie je potrebné ďalej zaoberať.

Pokiaľ ide o právne posúdenie konania obvineného, najvyšší súd uvádza, že sa v plnom rozsahu stotožňuje s právnou kvalifikáciou vykonanou súdmi nižšieho stupňa.

Vo všeobecnosti sa žiada podotknúť, že podstatou správnej právnej kvalifikácie je, že skutok ustálený súdmi v pôvodnom konaní (ktorého správnosť a úplnosť dovolací súd nemôže skúmať a meniť) bol subsumovaný (podradený) pod správnu skutkovú podstatu trestného činu upravenú v Trestnom zákone. Len opačný prípad (nesprávna subsumpcia) odôvodňuje potom naplnenie dovolacieho dôvodu v zmysle § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. Dovolací súd pritom opätovne zdôrazňuje, že konanie D. C. bolo subsumované pod správnu skutkovú podstatu.

Ani dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. nie je splnený.

S poukazom na vyššie uvedené najvyšší súd rozhodol tak, ako je vyjadrené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.